Zašto danas (srpanj 2026.) premijer i sedam ustavnih sudaca nisu u zatvoru

10.07.2026. · Hrvoje Zgombić

Zašto danas (srpanj 2026.) premijer i sedam ustavnih sudaca nisu u zatvoru

stanje u hrvatskom pravosuđu

Prije nego što započnem s glavnom temom ovog članka, prisjetimo se stanja u hrvatskom pravosuđu prema javno dostupnim podacima. Još sam 2021. godine pisao o stanju u pravosuđu, a glavne ocjene tog stanja prema tada dostupnim javnim informacijama svode se na sljedeće:

1. Prema percepciji korupcije, 97% građana smatra da je korupcija u Hrvatskoj široko rasprostranjena. To nas u 2019. čini najgorom zemljom od svih članica EU
2. Prema izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma, po neovisnosti pravosuđa Hrvatska se nalazi na 126. mjestu od 141 zemlje, a daleko smo najgora zemlja u EU. Bolje od nas su Kambodža, Bangladeš, Benin, Srbija, Ukrajina.
3. Prema istom izvještaju, po učinkovitosti pravnog sustava u rješavanju sporova Hrvatska je na 140. mjestu od 141 zemlje. Gora od nas samo je Venezuela

Netko bi mogao reći da ovaj moj članak sadrži zastarjele podatke, pa pogledajmo stoga ona najsvježije – izvješće o ocjeni pravosuđa članica Europske unije za 2026. godinu (The 2026 EU JUSTICE Scoreboard). Prema tom izvješću po percepciji neovisnosti pravosuđa, Hrvatska je na predzadnjem mjestu, iza nje je samo Bugarska. Kao glavni razlozi nedostatka neovisnosti pravosuđa smatraju se

1. Status sudaca ne jamči dovoljno njihovu neovisnost
2. Utjecaj ili pritisak ekonomskih ili drugih interesa
3. Utjecaj ili pritisak od strane izvršne vlasti i političara

U izvješću organizacije Liberties - Unija za građanske slobode za Europu za 2026. godinu sufinancirano od strane EU, a koja djeluje na području cijele EU, navodi se za Hrvatsku da je zemlja u kojoj se „sustavno i namjerno“ narušava vladavina prava.

Upravo ovaj zadnji faktor iz izvještaja EU – utjecaj ili pritisak od strane izvršne vlasti i političara – predmet je članka u nastavku koji pokazuje kako se kroz spregu Vlade RH i pravosuđa potkradaju građani i kompanije ove zemlje.

Ustavna tužba udruge malih distributera goriva

Vlada RH svojim je uredbama ograničavala maloprodajne cijene derivata u razdoblju od listopada 2021. pa sve do 2024. godine.

Udruga malih distributera goriva je tim povodom na Ustavni sud poslala prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti drugog propisa koji je većina na Ustavnom sudu odbila rješenjem od 7. ožujka 2023. godine (broj: U-II-5969/2022), a Vlada RH je povodom tog postupka na Ustavni sud poslala dva svoja očitovanja, oba potpisana od premijera Andreja Plenkovića.

Što kaže zakon o ograničavanju maloprodajnih cijena goriva

Članak 9 Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (NN 19/14, 73/17 i 96/19) glasi:

"*Članak 9.*

(1) Cijena nafte i naftnih derivata utvrđuju se u skladu s pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može, radi zaštite potrošača, regulacije tržišta ili drugih opravdanih razloga, uredbom propisati najvišu razinu maloprodajnih cijena za pojedine naftne derivate, za neprekinuto razdoblje od najduže 90 dana."

Prema odredbi članka 9 Vlada može ograničavati cijene uz ispunjenje dva kumulativna kriterija:

1. Uredba se može donositi samo iznimno
2. Uredba može trajati samo 90 dana

Međutim, Vlada je samo do kraja 2024. godine donijela oko 75 uredbi o ograničavanju maloprodajnih cijena goriva u ukupnom trajanju daleko više od 1000 dana lijepeći jednu uredbu na drugu čime se gubi svaki smisao pravila da se uredba može donijeti samo 'iznimno' i na rok od 'najduže 90 dana'; praktički se radi o samo jednoj uredbi.

Zašto zakon dopušta iznimku? Zato što se u izvanrednim okolnostima, kao što je divljanje cijena goriva, sukobljavaju dva legitimna interesa. S jedne strane nalaze se:

1. sloboda tržišta,
2. sloboda poduzetništva i
3. gospodarska prava trgovaca.

S druge strane nalaze se:

1. zaštita potrošača,
2. socijalna stabilnost i
3. javni interes.

Zakonodavac svjesno dopušta da jedna skupina tržišnih sudionika podnese određeni teret kako bi se ostvarilo veće dobro za društvo u cjelini.

Upravo zato što je zakonodavac svjestan da intervencijom nanosi gospodarsku štetu određenoj skupini osoba, uvodi i vremensko ograničenje. Izraz „za neprekinuto razdoblje od najduže 90 dana” nije samo tehničko pravilo o trajanju uredbe. Njegova je svrha ograničiti trajanje štete koja se, radi ostvarivanja javnog interesa, nanosi određenoj skupini

subjekata.

Drugim riječima, privremenost nije zaštita države nego zaštita onih kojima se ograničavaju prava. Vrijeme postaje sastavni dio razmjernosti državne intervencije.

Zato riječi „iznimno” i „najduže 90 dana” nisu slučajnost koja se omakla Zakonodavcu, nego normativne granice ovlasti izvršne vlasti.

Ako bi se članak tumačio tako da Vlada može neograničeno donositi nove uredbe svakih 90 dana to bi dalo Vladi zakonodavne ovlasti i mogućnost da jednoj skupini osoba nanosi štetu u dugom roku. Tada bi obje zakonske granice izgubile stvarni sadržaj i svaki smisao. Riječ „iznimno” izgubila bi značenje jer bi iznimka postala pravilo, a rok od 90 dana sveo bi se na formalnost bez zaštitnog učinka. Zakonska odredba o iznimnosti i trajanju najviše 90 dana izgubila bi svoj ratio legis (svrhu zakona).

Što kaaže većina (sedam sudaca) na Ustavnom sudu

Ali većina na Ustavnom sudu svjesno i namjerno potpuno zanemaruje smisao ova dva ograničenja i samo utvrđuje da Vlada niti jednom svojom uredbom nije prekoračila rok od 90 dana te tako omogućava Vladi RH da teško svjesno i namjerno narušava vladavinu prava dugotrajno stvarajući štetu malim distributerima goriva (praktički ih potkradajući).

Da dalje ne razmatramo brojne pravne i ekonomsko financijske nedostatke odluke Ustavnog suda, fokusirajmo se na samo dva pitanja.

Šteta koja nastaje distributerima goriva

Prvo pitanje se odnosi na dokazivanje štete koja nastaje malim distributerima goriva. U svom očitovanju Ustavnom sudu Vlada tvrdi da nastalu štetu mali distributeri nisu dokazali, niti su dokazali da je šteta prouzročena uredbama Vlade. Međutim, sama Vlada u Prilogu 5, tablica 4.c. svog očitovanja od 8. veljače 2023. godine navodi kako su distributeri zbog vladinih uredbi imali neostvarene prihode od 2.048.999.843,86 Kuna, dakle nešto više od 2 milijarde kuna. Istovremeno, učinak svojih uredbi Vlada objavljuje na svojim Internet stranicama i upravo se hvali kako je zbog njezinih uredbi maloprodajna cijena smanjena, pa tako npr. navodi 5.12.2022. na svojim internetskim stranicama kako je uredbom toga dana na telefonskoj sjednici Vlade cijena benzina i dizela smanjena na 10,60 i 11,59 Kn, a da nije bilo te uredbe cijene benzina i dizela bile bi 12,41 i 13,51 Kn. Ali uporno tvrdi, svemu i svima naočigled da šteta nije dokazana. Većina na Ustavnom sudu poslušno ponavlja izmišljene argumente Vlade i u svom odbijajućem rješenju navodi: *„Ove tvrdnje (distributera o šteti, HZ) nisu ničim dokazane …“*, ili

„Veliki gubici koje podnositelj Prijedloga navodi nisu ničim dokazani, niti je dokazana uzročno- posljedična veza s odredbama osporavanih podzakonskih akata.“, pa onda:

„Ustavni sud uvodno primjećuje da predlagateljica (Udruga malih distributera goriva, HZ) kauzalitet štete za koju navodi da je pretrpjela "zbog nemogućnosti prilagodbe poslovanja propisanim ograničenjima i s tim povezanim padom zarade" ni s čim nije dokazala. Osim te izjave nije dostavila nikakav dokaz da joj je nastala šteta ili da je ta šteta prouzročena upravo osporavanim podzakonskim aktima, a ne općim tržišnim kretanjima. Predlagateljica ostvarenja lošijih vlastitih poslovnih rezultata povezuje i dovodi u korelaciju s vremenom važenja osporenih uredba, no Ustavni sud ocjenjuje da argumentacija u tom dijelu prigovora ne daje osnova za zaključak da su oni doista za predlagateljicu nastali kao posljedica primjene ograničenja koje su uredbe u vidu najviših iznosa maloprodajnih cijena naftnih derivata propisivale.“.

Mislim, užas jedan! Jednim finim naoko stručnim jezikom ukradeno je preko 2 milijarde Kuna.

Komparativna analiza koju je provela Vlada RH

Vlada u svom očitovanju navodi da je: *„… nakon analize domaće privredne situacije i komparativnih rješenja, donijela ono rješenje za koje je smatrala da je najmanje tegotno, ali pritom učinkovito.“*. od svih zemalja EU samo su Slovenija i Mađarska rješavale problem visoke cijene goriva uredbama. Sve ostale članice EU to riješile fiskalnim mjerama. Vlada o svojim navodnim analizama u očitovanjima Ustavnom sudu ni slova, niti ustavne suce zanima išta od tih analiza.

Svoju prvu uredbu Vlada je donijela 15. listopada 2021. godine, Slovenija 14. ožujka 2022. godine, a Mađarska 15. studenog 2021. godine, dakle Slovenija 5 mjeseci nakon prve hrvatske uredbe, a Mađarska mjesec dana prije prve hrvatske uredbe. Kako je to onda Vlada provela komparativne analize prije nego što je donijela svoju prvu uredbu? Premijer Plenković u svom očitovanju Ustavnom sudu ne samo da govori neistine (jer se one mogu izreći i zbog neupućenosti), već otvoreno laže da je Vlada prije donošenja svojih uredbi napravila komparativnu analizu kako su problem visokih cijena goriva riješile druge zemlje članice EU.

Većina na Ustavnom sudu poslušno ponavlja tvrdnje Vlade i na stranici 22 svog odbijajućeg rješenja navodi: *„Ustavni sud primjećuje da je Vlada uredbe i njihove izmjene i dopune donijela nakon provedene analize i komparativne prakse, te je donijela ono rješenje koje u najmanjoj mjeri šteti adresatima uredbe, a u najvećoj mjeri postiže efikasnu zaštitu legitimnog cilja zbog kojeg su uredbe i donesene.*“.

Mogli bi se nabrajati brojni drugi nedostaci rješenja Ustavnog suda, ali zadržimo se na dva gore opisana. Pri tome treba naglasiti da Vlada RH nadoknađuje razliku između tržišne i regulirane cijene opskrbljivačima struje i plina, pa bi sad netko trebao objasniti koja je razlika između megavata energije sadržanog u naftnim derivatima, struje i plina. Kako se to jednima uzima, a drugima ne?!

Većinu koja je donijela ovo odbijajuće rješenje čine ovi ustavni suci: Miroslav Šeparović (predsjednik), Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Branko Brkić, Josip Leko, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, dok manjinu koja se usprotivila većini u ovom konkretnom slučaju čine ovi ustavni suci: Andrej Abramović, Lovorka Kušan i Goran Selanec.

Vratimo se izvješću organizacije Liberties - Unija za građanske slobode za Europu za 2026. godinu sufinancirano od strane EU, a koja djeluje na području cijele EU, a koje za Hrvatsku navodi da je zemlja u kojoj se „sustavno i namjerno“ narušava vladavina prava.

Je li u konkretnom slučaju odbijajućeg rješenja Ustavnog suda sustavno i namjerno narušena vladavina prava? Pođimo i korak dalje. Jesu li u konkretnom slučaju svjesno i s namjerom pokradeni mali distributeri goriva? Ako bi zaključak, koji se sam nameće, bio 'da', razlikuje li se ta pljačka od bilo koje ulične pljačke ili provale u bankomat. Činjenica da su tu pljačku provele ugledne osobe, osobe u crnim haljama i lancima oko vrata, ne umanjuje svojstva tog kriminalnog čina i ne stvara nikakvu razliku u odnosu na uličnu pljačku i provalu u bankomat.

Tko je većina na Ustavnom sudu

Ako je na sve navedeno odgovor da, onda se trebamo pitati zašto danas premijer Andrej Plenković i ustavni suci Miroslav Šeparović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Branko Brkić, Josip Leko, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović nisu u

zatvoru zbog udruživanja u zločinački pothvat i krađe više od 2 milijarde Kuna?

Zašto te osobe nikad neće završiti u zatvoru? Zato što je DORH, kao i Ustavni sud samo servisna agencija ili backstage ured današnje Vlade. Posjeduje li Vlada ili premijer pojedine članove DORH-a ili glavnog državnog odvjetnika posebno je pitanje.

Što kaže manjina na Ustavnom sudu

A da ja nisam usamljen u stavu da je Ustavni sud samo poslušno tijelo Vlade Republike Hrvatske, pogledajmo što kaže manjina ustavnih sudaca koja se usprotivila odbijajućem shvaćanju većine sudaca Ustavnog suda u ovom predmetu:

„Ne radi se od nekom izuzetku u postupanju Ustavnog suda odnosno sudaca i sutkinja koji redovno čine većinu u ovakvim predmetima, a posebno predmetima apstraktne ocjene ustavnosti koji propitkuju postupanje izvršne vlasti.“ i

„U svjetlu navedenog izražavamo svoje neslaganje s odlukom većine smatrajući da se ne temelji na relevantnom pravu koje je bilo neophodno primijeniti te da nije dala valjane ustavnopravne razloge niti na jedno od ključnih pitanja.“

Sama manjina na Ustavnom sudu tvrdi da gore pobrojana većina uvijek donosi iste odluke kad je u pitanju izvršna vlast, dakle misli isto što i ja, ali zbog svog položaja, za razliku od mene, koristi fini i suptilni jezik. Koja će cijena biti plaćena zbog korištenja različitih jezika u opisu iste situacije, ostaje za

vidjeti.

Hrvoje Zgombić
ovlašteni revizor
ovlašteni porezni savjetnik
sudski vještak za financije i računovodstvo

Hrvoje Zgombić
Ovlašteni revizor
Ovlašteni porezni savjetnik
Sudski vještak za financije i računovodstvo

www.zgombic.eu

Izvor: https://zgombic.eu/zasto-danas-srpanj-2026-premijer-i-sedam-ustavnih-sudaca-nisu-u-zatvoru/